

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 14. 7. 2023
COM(2023) 453 final

SPRÁVA KOMISIE

Monitorovanie uplatňovania práva Európskej únie

Výročná správa za rok 2022

Predslov.....	3
Európska zelená dohoda.....	4
Čistý vzduch a voda	4
Riadenie povodňových rizík.....	5
Ochrana biodiverzity.....	5
Podpora obehového hospodárstva	6
Opatrenia v oblasti klímy	6
Čistá energia.....	7
Jednotný trh s energiou.....	7
Čistá doprava	8
Udržiateľné poľnohospodárstvo zabezpečujúce dodávky potravín	9
Udržiateľné rybárstvo a námorné priestorové plánovanie	9
Zdravie a bezpečnosť potravín	10
Prevencia chorôb súvisiacich s tabakom	11
Bezpečnejšia doprava.....	11
Európa pripravená na digitálny vek.....	12
Technológia v službách človeka.....	12
Spravodlivá a konkurencieschopná digitálna ekonomika.....	13
Podpora dátového hospodárstva.....	13
Otvorená, demokratická a udržateľná digitálna spoločnosť.....	13
Ochrana spotrebiteľov a spoločností.....	14
Prístupné výrobky, služby a webové sídla	14
Umožniť jednotnému trhu zvýšiť rast.....	15
Transparentné informácie o podnikoch a pre podniky	16
Digitálne dopravné systémy.....	16
Hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí.....	18
Pracovné podmienky	18
Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci.....	18
Mobilita pracovnej sily.....	19
Koordinácia sociálneho zabezpečenia.....	20
Lepšia informovanosť a pomoc občanom a podnikom.....	20
Lepšia regulácia povolání a uznávanie kvalifikácií.....	20
Predchádzanie konkurzu životaschopných spoločností	21

Finančné služby.....	21
Retailové platby	22
Dohľad nad uplatňovaním pravidiel EÚ v oblasti finančných služieb vnútroštátnymi orgánmi.....	22
Pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu	22
Mobilita a doprava.....	23
Priame dane.....	24
Nepriame dane.....	25
Colná oblasť.....	26
Podpora európskeho spôsobu života a európskej demokracie	27
Právny štát	27
Ochrana osôb, ktoré nahlásia porušenie práva EÚ.....	28
Boj proti diskriminácii, rasizmu a xenofóbii.....	28
Podpora rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom	29
Ochrana osobných údajov	29
Ochrana občianstva EÚ.....	29
Súdna spolupráca a individuálne práva v trestných veciach.....	30
Bezpečnosť.....	30
Migrácia a azyl.....	31
Vykonávanie sankcií voči Rusku.....	31

Upozornenie: V tejto správe sa uvádzajú opatrenia Komisie na monitorovanie a presadzovanie práva EÚ v roku 2022. Stav uvedených konaní o nesplnení povinnosti sa odvtedy mohol vyvinúť.

Predslov

Rok 2022 znamenal jeden z najtemnejších momentov v nedávnej histórii nášho kontinentu. Do Európy sa vrátila vojna s okamžitým dopadom na nás všetkých. Mnohí sa obávali nielen jej dôsledkov pre Ukrajinu, ale aj toho, že zvyšok Európy upadne do hospodárskej recesie, otrasov demokracie a rozdelenia. Namiesto toho sme odolali. Ukrajinský boj za slobodu nás naďalej inšpiruje, aby sme pokračovali v bezprecedentnej finančnej, vojenskej a politickej podpore zo strany Európskej únie.

Aj keď podporujeme a naďalej budeme neochvejne podporovať Ukrajinu, pokračujeme v realizácii transformačných zmien, ktoré sme sľúbili na začiatku mandátu tejto Komisie, s cieľom vybudovať silnejšiu, zelenšiu a zdravšiu Európu pre budúcu generáciu.

Na uskutočnenie týchto zmien sme predložili širokú škálu ambiciózných návrhov a stratégií. Naše ambície sa však môžu stať skutočnosťou a budú skutočne prospešné pre všetkých Európanov bez ohľadu na to, kde žijú, len vtedy, ak pravidlá, ktoré navrhujeme, nebudú dohodnuté len v Bruseli, ale budú sa aj riadne uplatňovať v praxi vo všetkých častiach EÚ.

V tejto správe sú uvedené opatrenia, ktoré sme prijali v roku 2022 s cieľom zabezpečiť, aby tieto pravidlá fungovali v praxi. Presadzovali sme pravidlá EÚ vo všetkých oblastiach politiky a zamerali sme sa na problémy, ktoré sú najdôležitejšie pre každodenný život ľudí a podnikov. Väčšina postupov, ktoré sme spustili v roku 2022, sa preto týkala životného prostredia, spravodlivosti a základných práv a jednotného trhu a zamestnanosti.

V prípade problémov najprv úzko spolupracujeme s členskými štátmi, aby sme sa ich pokúsili čo najskôr vyriešiť. Väčšinou úspešne. Ako však vyplýva zo správy, v prípade potreby neváhame prijať opatrenia na presadzovanie práva, aby sme zabezpečili, že naša Unia zostane bezpečným priestorom spoločnej prosperity, demokraciou a skutočným spoločenstvom hodnôt.

S úctou

Dr. Ursula von der Leyenová

predsedníčka Európskej komisie

Európska zelená dohoda

„Neúnavne sa musíme snažiť prispôbiť sa našej klíme tak, aby príroda bola naším hlavným spojencom.“

predsedníčka von der Leyenová v správe o stave Únie za rok 2022

Zmena klímy a zhoršovanie životného prostredia predstavujú pre Európu a celý svet existenčnú hrozbu. Extrémne horúčavy, lesné požiare a bezprecedentné suchá v roku 2022 spôsobili, že ľudia na celom svete pociťujú ich čoraz vážnejšie dôsledky. Urýchlenie zelenej transformácie EÚ je nevyhnutné na riešenie klimatickej krízy a posilnenie hospodárstva a bezpečnosti EÚ. V [Európskej zelenej dohode](#) sa stanovuje cesta k [nulovému znečisteniu](#) ovzdušia, vody a pôdy, ako aj transformácia hospodárstva EÚ na moderné hospodárstvo, ktoré efektívne využíva zdroje. Komisia v roku 2022 dôsledne presadzovala pravidlá EÚ, aby sa tieto ciele stali skutočnosťou.

Čistý vzduch a voda

Znečistenie ovzdušia je najväčším environmentálnym zdravotným rizikom v Európe. Pravidlá EÚ týkajúce sa [noriem kvality ovzdušia](#) majú zásadný význam pre zníženie negatívnych účinkov znečistenia ovzdušia na ľudské zdravie: za posledných 30 rokov sa počet predčasných úmrtí v dôsledku znečistenia ovzdušia v členských štátoch znížil o 60 %. Komisia pokračuje v neúnavnom presadzovaní týchto noriem s cieľom chrániť ľudské zdravie a prírodné prostredie.

Komisia trvala na primeranom čistení [odpadových vôd](#). Presadzovala aj [smernicu o pitnej vode](#) s cieľom zabezpečiť, aby voda určená na ľudskú spotrebu bola zdravotne vyhovujúca a čistá.

Komisia podnikla ďalší krok v konaní o nesplnení povinnosti proti [Chorvátsku](#) za zlú kvalitu ovzdušia v dôsledku vysokých úrovní tuhých častíc (PM₁₀) a jemných tuhých častíc (PM_{2,5}). Vyzvala [Poľsko](#), aby odstránilo prekážky prístupu k spravodlivosti v súvislosti s plánmi kvality ovzdušia podľa [smernice o kvalite okolitého ovzdušia](#). Komisia podnikla ďalší krok v konaní proti [Cypru](#), pretože netransponoval [smernicu o stredne veľkých spaľovacích zariadeniach](#) v plnom rozsahu. V smernici sa stanovujú emisné limity pre stredne veľké spaľovacie zariadenia s cieľom znížiť znečistenie ovzdušia.

Komisia sa rozhodla postúpiť prípady [Španielska](#), [Malty](#) a [Poľska](#) Súdnemu dvoru Európskej únie v súvislosti s ich zaobchádzaním s odpadovými vodami. Vykonala aj ďalší krok v konaní proti [Maďarsku](#) v súvislosti s látkami v pitnej vode, ktoré by mohli predstavovať potenciálne nebezpečenstvo pre zdravie.

Riadenie povodňových rizík

Katastrofálne povodne v Nemecku a Belgicku v júli 2021 ukázali, aké dôležité je posudzovať povodňové riziká v súvislosti so zmenou klímy. Zápaly môžu takisto uvoľňovať znečisťujúce látky uložené v zemi a šíriť ich ešte vo väčšej miere. V [smernici o povodniach](#) sa vyžaduje, aby členské štáty prijali plány na riadenie povodňových rizík, ktoré sú rozhodujúce pre rýchlu reakciu. Komisia podnikla ďalší krok v postupoch v prípade nesplnenia povinnosti proti [Bulharsku](#), [Grécku](#), [Cypru](#), [Litve](#), [Rumunsku](#) a [Slovensku](#) s cieľom zabezpečiť aktualizáciu máp povodňového rizika.

Ochrana biodiverzity

Cieľom Európskej zelenej dohody a [stratégie v oblasti biodiverzity do roku 2030](#) je, aby EÚ zastavila stratu biodiverzity. To by sa malo dosiahnuť zachovaním prírodných lokalít a obnovou poškodených ekosystémov do priaznivého stavu ochrany v biotopoch, ktoré zohrávajú kľúčovú úlohu pre biodiverzitu. Na dosiahnutie zmiernenia zmeny klímy do roku 2030 je nevyhnutná obnova lesov, pôdy, mokradí a morských oblastí.

V [pravidlách EÚ](#) sa takisto stanovuje, že strany postihnuté environmentálnou škodou môžu požiadať zodpovedný vnútroštátny orgán, aby rozhodol, aké preventívne a nápravné opatrenia by mal zodpovedný prevádzkovateľ prijať. Komisia vyzvala [Holandsko](#) a [Švédsko](#), aby tieto pravidlá riadne transponovali. Zároveň sa Komisii podarilo uzavrieť päť prípadov, pretože členské štáty zosúladiť svoje pravidlá s právom EÚ. Tým sa zabezpečilo, že všetci ľudia, ktorí by mali mať toto právo, môžu predkladať informácie a žiadať úrady, aby prijali opatrenia v prípade environmentálnej škody.

V prípade, ktorý vznikol na základe petície adresovanej Európskemu parlamentu, Komisia požiadala [Španielsko](#), aby vykonalo [rozsudok](#) Súdneho dvora týkajúci sa mokradí Doñana s cieľom chrániť chránené biotopy a udržateľne hospodáriť s podzemnými vodami, ktoré tieto mokrade napájajú.

Komisia sa rozhodla postúpiť prípad [Grécka](#) Súdnemu dvoru Európskej únie za nesprávnu transpozíciu [smernice o posudzovaní vplyvov na životné prostredie](#). Komisia vyzvala [Španielsko](#), aby napravilo škodlivé účinky hotelového komplexu na Kanárskych ostrovoch na životné prostredie. Komisia vyzvala aj [Francúzsko](#), aby svoje právne predpisy plne zosúladiť so smernicou. Na druhej strane Cyprus zosúladiť svoje vnútroštátne pravidlá a Komisia uzavrela prípad nesplnenia povinnosti. Tým sa posilní posudzovanie dôsledkov projektu na životné prostredie na Cypre pred jeho samotnou výstavbou, čo je základom ochrany biodiverzity.

Komisia podnikla ďalší krok v konaní proti [15 členským štátom](#) s cieľom chrániť životné prostredie pred [inváznymi nepôvodnými druhmi](#). Takisto vyzvala [Slovensko](#), [Cyprus](#) a [Portugalsko](#), aby chránili a spravovali svoje chránené oblasti Natura 2000 podľa [smernice o biotopoch](#). Komisia vyzvala aj [Slovensko](#), aby dodržiavalo [smernicu o vtákoch](#) s cieľom chrániť voľne žijúce vtáky.

Podpora obehového hospodárstva

[Akčný plán pre obehové hospodárstvo](#) je hlavnou zložkou Európskej zelenej dohody, ktorá dláždi cestu k čistejšej a konkurencieschopnejšej Európe. Podporuje sa v ňom zhodnocovanie odpadu a presadzuje sa úplné uplatňovanie noriem EÚ v oblasti odpadového hospodárstva. Komisia presadzovaním týchto pravidiel pomáha znižovať nepriaznivé účinky odpadu na ľudské zdravie a životné prostredie.

Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti alebo v nich pokračovala proti [11 členským štátom](#) za to, že v plnej miere netransponovali [smernicu o jednorazových plastových výrobkoch](#). Cieľom smernice je zabrániť a znížiť vplyv určitých plastových výrobkov používaných veľmi krátky čas na životné prostredie a ľudské zdravie.

Pokiaľ ide o používanie plastových tašiek, Írsko zosúladiť svoje právne predpisy so [smernicou o plastových taškách](#) v dôsledku procesu pred postupom v prípade nesplnenia povinnosti, ktorý iniciovala Komisia (projekt EU Pilot).

Pokiaľ ide o spracovanie odpadu, Komisia vyzvala [Portugalsko](#), aby zlepšilo svoje postupy a správne uplatňovalo [smernicu o skládkach](#) a [rámcovú smernicu o odpadoch](#).

Opatrenia v oblasti klímy

EÚ si stanovila cieľ urobiť z Európy do roku 2050 prvý klimaticky neutrálny kontinent. V [európskom právnom predpise v oblasti klímy](#) sa stanovil priebežný cieľ znížiť do roku 2030 čisté emisie skleníkových plynov v porovnaní s úrovňami z roku 1990 aspoň o 55 %. Dlhodobé stratégie majú zásadný význam pre dosiahnutie hospodárskej transformácie potrebnej na dosiahnutie týchto

klimatických cieľov. V [nariadení o riadení](#) sa od členských štátov vyžaduje, aby pripravili svoje prvé [dlhodobé stratégie](#) s výhľadom na najmenej 30 rokov. Komisia v roku 2022 začala konanie o nesplnení povinnosti proti [Bulharsku](#), [Írsku](#), [Poľsku](#) a [Rumunsku](#) za neoznámenie takýchto stratégií Komisii.

Čistá energia

Dekarbonizácia energetického systému EÚ má zásadný význam pre dosiahnutie cieľov EÚ v oblasti klímy. Dôsledky pandémie ochorenia COVID-19 a ruskej vojenskej invázie na Ukrajinu tento proces podrobili skúške. Komisia bola naďalej odhodlaná vykonať [balík opatrení v oblasti čistej energie pre všetkých Európanov](#): čistá energia je základom energetickej transformácie smerom k bezpečnému, zaistenému a udržateľnému energetickému odvetviu, v ktorom sú na prvom mieste spotrebitelia.

Podpora energie z obnoviteľných zdrojov má zásadný význam nielen pre ciele EÚ v oblasti klímy, ale pomáha aj stabilizovať energetické odvetvie znížením volatility trhu, znížením cien energie a posilnením bezpečnosti dodávok v EÚ. [Smernica o energii z obnoviteľných zdrojov](#) poskytuje rámec pre rozvoj energie z obnoviteľných zdrojov v EÚ a jej presadzovanie je pre Komisiu prioritou.

Keďže členské štáty netransponovali pravidlá EÚ, Komisia pristúpila k ďalšiemu kroku v konaní o nesplnení povinnosti:

- [proti 15 členským štátom](#) v súvislosti so zmenou [smernice o energetickej hospodárnosti budov](#);
- [proti 12 členským štátom](#) v súvislosti so zmenou [smernice o energetickej efektívnosti](#);
- [proti 15 členským štátom](#) v súvislosti so [smernicou v súvislosti so smernicou o energii z obnoviteľných zdrojov](#).

Jednotný trh s energiou

Integrovaný trh EÚ s energiou je nákladovo najefektívnejší spôsob, ako ľudom a podnikom zabezpečiť bezpečnú a cenovo dostupnú dodávku energie. Spoločné pravidlá a cezhraničná infraštruktúra umožňujú, aby sa energia vyrobená v jednej krajine EÚ dodávala spotrebiteľom v inej krajine. Hospodárska súťaž a väčší výber dodávateľov energie pre spotrebiteľov udržiavajú ceny pod kontrolou. Integrovaný trh prispieva aj k bezpečnosti dodávok a udržateľnosti.

[Smernica o elektrine](#) zabezpečuje takéto cezhraničné konkurenčné trhy v odvetví elektrickej energie. Vzhľadom na tlak na energetické odvetvie v roku 2022 bolo zvlášť dôležité, aby Komisia tieto pravidlá dôrazne presadzovala.

Komisia pokračovala v postupe v prípade nesplnenia povinnosti proti [Nemecku](#) a [Švédsku](#) za to, že netransponovali smernicu o elektrine. Z rovnakého dôvodu začala postupy proti ôsmim [členským štátom](#).

Zachovanie bezpečnosti jadrovej energie

Jadrová energia môže zohrávať pozitívnu úlohu pri plnení cieľov v oblasti klímy a zaistovaní energetickej bezpečnosti za predpokladu, že sa dodrží najvyššia úroveň jadrovej bezpečnosti a ochrany pred žiarením. Komisia sa naďalej zameriavala na účinné vykonávanie právneho rámca Euratomu v oblasti jadrovej bezpečnosti, ochrany pracovníkov, pacientov a verejnosti pred ionizujúcim žiarením a zaistenia bezpečného nakladania s rádioaktívnym odpadom.

Komisia podnikla ďalší krok v rámci postupu proti [Chorvátsku](#), [Estónsku](#), [Taliansku](#), [Rakúsku](#), [Portugalsku](#) a [Slovinsku](#), pretože neprijali vhodné vnútroštátne programy na nakladanie s rádioaktívnym odpadom a vyhoretým palivom v súlade s [pravidlami EÚ](#). Uzavrela 23 prípadov v rámci projektu EU Pilot týkajúcich sa transpozície [smernice o jadrovej bezpečnosti](#) po tom, ako členské štáty v prípade potreby zmenili alebo prijali nové vnútroštátne predpisy. Komisia dospela k záveru, že transpozícia v týchto členských štátoch bola správna a prispela k zvýšeniu jadrovej bezpečnosti.

Komisia postúpila prípady [Španielska](#), [Lotyšska](#) a [Portugalska](#) Súdnemu dvoru Európskej únie za to, že v plnej miere netransponovali [právne predpisy EÚ](#) o ochrane pred žiarením. Vyzvala [Taliansko](#), aby dodržalo [rozsudok](#) Súdného dvora, v ktorom sa konštatuje, že Taliansko netransponovalo tieto pravidlá do vnútroštátnych právnych predpisov. Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti [Belgicku](#) a [Bulharsku](#) za nesprávnu transpozíciu pravidiel.

Čistá doprava

Odvetvie dopravy môže byť hnacou silou EÚ pri dosahovaní jej cieľa klimatickej neutrality. Všetky druhy dopravy musia byť udržateľnejšie. Zelené alternatívy musia byť dostupné a na podporu transformácie je potrebné zaviesť správne stimuly.

V odvetví cestnej dopravy sa v [smernici o ekologických vozidlách](#) stanovujú vnútroštátne ciele pre verejné obstarávanie ekologických vozidiel. Osobitné ciele sú stanovené pre osobné a dodávkové vozidlá, nákladné vozidlá a autobusy vrátane cieľa pre autobusy s nulovými emisiami. S cieľom zabezpečiť, aby sa tieto pravidlá uplatňovali vo všetkých členských štátoch, Komisia ďalej pokračovala v postupe proti [Bulharsku](#), [Česku](#), [Cypru](#), [Maďarsku](#) a [Švédsku](#), ktoré tieto pravidlá nepremietli do vnútroštátneho práva.

V námornom odvetví je cieľom [smernice o prístavných zberných zariadeniach](#) zabrániť znečisťovaniu mora z lodí. Vyžaduje sa v nej, aby sa odpad vyprodukovaný na palube nevyhadzoval do mora, ale zhromažďoval v prístavoch, ktoré musia ponúkať vhodné zariadenia na zber a spracovanie odpadu. Komisia podnikla ďalší krok v rámci procesov proti [Cypru](#), [Holandsku](#), [Rakúsku](#), [Poľsku](#) a [Švédsku](#), pretože tieto pravidlá netransponovali.

Udržateľné poľnohospodárstvo zabezpečujúce dodávky potravín

Spoločnou poľnohospodárskou politikou EÚ sa zabezpečujú dodávky potravín v EÚ, stabilizujú trhy a pomáha sa poľnohospodárom získať primeraný príjem. Politika takisto pomáha riešiť environmentálne výzvy, ako je zmena klímy a strata biodiverzity.

Dôsledky ruskej vojenskej agresie proti Ukrajine ohrozujú dodávateľský reťazec EÚ a globálnu potravinovú bezpečnosť. Spoločná organizácia trhov s poľnohospodárskymi

výrobkami v EÚ posilnila odpoveď EÚ na túto hrozbu. Odolný a efektívny agropotravinársky systém zabezpečil, že bezpečné, cenovo dostupné a kvalitné potraviny zostali dostupné vo všetkých členských štátoch. Komisia konala rázne, aby zabránila akémukoľvek narušeniu spoločného poľnohospodárskeho trhu.

Maďarsko zaviedlo systém predbežného oznamovania vývozu obilnín, ktorý umožnil maďarským orgánom predísť predaju alebo nákupu obilnín pred uskutočnením vývozu. Komisia považovala tento systém za nezlučiteľný s pravidlami EÚ o spoločnej organizácii poľnohospodárskych trhov a so spoločnými pravidlami pre vývoz. Komisia preto začala proti [Maďarsku](#) postup v prípade nesplnenia povinnosti.

Komisia takisto pokračovala v zabezpečovaní správneho uplatňovania [pravidiel](#) o [finančnej podpore pre poľnohospodárov platných v roku 2022](#), ako aj ďalších právnych predpisov súvisiacich s pravidlami spoločnej poľnohospodárskej politiky, ako sú predpisy týkajúce sa i) [ekologického poľnohospodárstva](#), ii) [ochrany zemepisných označení](#) a iii) [zákazu nekalých obchodných praktík v poľnohospodárskom a potravinovom dodávateľskom reťazci](#). Komisia uzavrela prípady nesplnenia povinností proti 11 členským štátom, keďže tieto štáty plne začlenili tieto pravidlá na zamedzenie nekalých obchodných praktík do svojho vnútroštátneho práva. Komisia však zistila prípady nesprávnej transpozície; aby ich rýchlo vyriešila, začala so 16 členskými štátmi procesy pred postupom v prípade nesplnenia povinností (projekt EU Pilot).

Udržateľné rybárstvo a námorné priestorové plánovanie

Hlavným cieľom [spoločnej rybárskej politiky EÚ](#) je zabezpečiť, aby rybolov a akvakultúra boli udržateľné a prispievali k sociálno-ekonomickému rozvoju pobrežných spoločenskostí a dostupnosti potravín. Základom politiky je dosiahnuť zdravú úroveň populácie rýb a udržať ju. Preto sa v pravidlách EÚ obmedzuje kapacita flotily a obmedzujú úlovky a rybolovné činnosti. Na zabezpečenie úplného uplatňovania týchto pravidiel musia členské štáty zaviesť vhodné systémy kontroly a presadzovania.

Komisia sa preto v rámci opatrení na presadzovanie práva zameriava na kontrolu dodržiavania pravidiel zo strany členských štátov. Povinnosť presne vážiť, zaznamenávať a hlásiť úlovky bola

stredobodom jej opatrení. Presné zaznamenávanie úlovkov je základom účinného riadenia rybárstva, predchádzania nadmernému rybolovu a znižovania nechcených úlovkov. Kľúčové sú vhodné systémy sankcií a harmonizovaný systém výmeny údajov o rybolove medzi členskými štátmi a Komisiou. Komisia viedla s členskými štátmi dialógy pred nesplnením povinnosti (projekt EU Pilot) s cieľom riešiť problémy zistené v tejto súvislosti.

Komisia naďalej sledovala, ako sa vykonáva [smernica o námornom priestorovom plánovaní](#), najmä povinnosť vypracovať námorné priestorové plány. Táto povinnosť je určená na podporu udržateľného rozvoja a využívania morských oblastí a zdrojov. Námorné územné plány môžu byť aj základným nástrojom na uľahčenie využívania energie z obnoviteľných zdrojov na mori. Komisia začala konanie o nesplnení povinnosti proti [Bulharsku](#) a [Španielsku](#), ktoré takéto plány nemajú.

Členské štáty musia kontrolovať aj rybolovné činnosti plavidiel EÚ mimo vôd EÚ a zabezpečiť dodržiavanie pravidiel spoločnej rybárskej politiky. Komisia ďalej viedla postup v prípade nesplnenia povinnosti proti [Francúzsku](#) za nedostatočnú kontrolu časti svojej vonkajšej flotily.

Komisia nadviazala na dva otvorené postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti [Belgicku](#) a [Holandsku](#) za to, že nekontrolovali a nepresadzovali presné váženie a registráciu úlovkov. Komisia začala postup v prípade nesplnenia povinnosti aj proti [Chorvátsku](#) v nadväznosti na zistené nedostatky v ich systéme kontroly chovov tuniaka modroplutvého. Uzavrela aj prípad proti Malte týkajúci sa tuniaka modroplutvého, keďže maltské orgány odstránili zistené nedostatky.

Zdravie a bezpečnosť potravín

Cieľom pravidiel EÚ v oblasti zdravia a bezpečnosti potravín je zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí, zvierat a rastlín a chrániť záujmy spotrebiteľov. Komisia integruje zdravie ľudí, zvierat a životného prostredia, ako aj bezpečnosť potravín a krmív a uplatňuje prístup „jedno zdravie“ k pripravenosti a prevencii.

Komisia navyše v záujme ochrany ľudského zdravia a prispievania k udržateľnému potravinovému systému pomáha členským štátom presadzovať právne predpisy, napríklad o výrobkoch uvádzaných na trh EÚ, ktoré prichádzajú do styku s potravinami.

Od mája 2021 do apríla 2022 Komisia a členské štáty spolupracovali na odstránení značného počtu nebezpečných kuchynských a stolových výrobkov z trhu EÚ. Toto spoločné opatrenie zamerané na presadzovanie práva s názvom „[Bamboo-zling](#)“ sa sústredilo na plastové predmety obsahujúce bambus, ktoré sa do EÚ často dovážajú z krajín mimo EÚ. Tieto výrobky, ktoré sú klamlivo prezentované ako prírodné alebo trvalo udržateľné, by mohli spôsobiť migráciu rakovinotvorných látok v množstvách, ktoré prekračujú limity podľa [pravidiel EÚ](#). Mnohé takéto nelegálne a podvodné výrobky boli stiahnuté z trhu.

Prevenencia chorôb súvisiacich s tabakom

Spotreba tabaku je stále hlavnou príčinou vzniku onkologických ochorení, ktorým sa dá predísť, keďže 27 % všetkých onkologických ochorení sa pripisuje jeho spotrebe. Cieľom [smernice o tabakových výrobkoch](#) je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu s tabakovými a súvisiacimi výrobkami a zároveň zabezpečiť vysokú úroveň ochrany zdravia ľudí. Vytvára pozitívne výsledky pre verejné zdravie. Komisia v roku 2022 pokračovala vo svojej práci na úplnom presadzovaní smernice, čím podporila vykonávanie [európskeho plánu na boj proti rakovine](#). Ďalej posúdila, či bola smernica správne transponovaná do vnútroštátnych právnych predpisov. Pri zlepšovaní uplatňovania smernice a jej vykonávacích aktov bol kľúčový aj dialóg s členskými štátmi.

Bezpečnejšia doprava

Cestná doprava je najčastejšie využívaný spôsob prepravy Európanov a je aj hlavnou príčinou nehôd. Vytvorenie prostredia pre bezpečnú cestnú dopravu je pre Komisiu vysokou prioritou. Presadzovanie pravidiel a technických noriem EÚ zo strany Komisie pomáha znižovať počet úmrtí pri dopravných nehodách.

V roku 2022 Komisia pokračovala v postupe v prípade nesplnenia povinnosti proti [Česku](#) za to, že správne netransponovalo [pravidlá EÚ](#) týkajúce sa minimálnych noriem spôsobilosti na vedenie motorového vozidla v súvislosti s kardiovaskulárnymi ochoreniami. Pokračovala aj v postupoch v prípade nesplnenia povinnosti proti [Grécku](#), [Holandsku](#), [Poľsku](#), [Portugalsku](#), [Slovensku](#) a [Slovinsku](#) za neúplnú transpozíciu [právnych predpisov EÚ](#) o riadení bezpečnosti cestnej infraštruktúry.

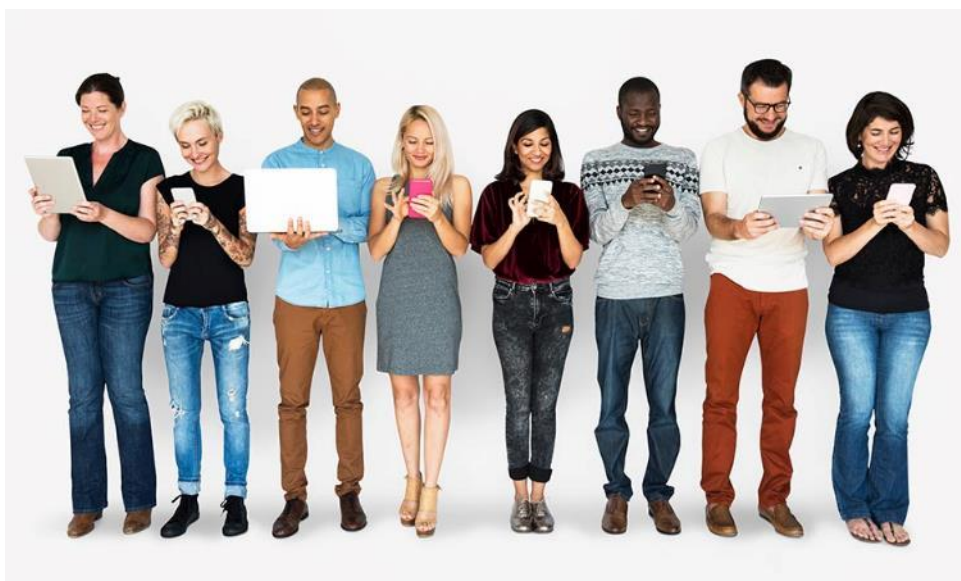
V odvetví železničnej dopravy Komisia podnikla ďalší krok v postupoch v prípade nesplnenia povinnosti proti [Švédsku](#) v súvislosti s tým, že neoznámilo Komisii transpozičné opatrenia týkajúce sa interoperability železníc a bezpečnostných pravidiel. Tieto pravidlá sú súčasťou štvrtého železničného balíka, ktorého vykonávanie je pre Komisiu prioritou. V oblasti bezpečnosti letectva Komisia začala postup v prípade nesplnenia povinnosti proti [Španielsku](#) za nesprávne uplatňovanie právnych predpisov EÚ v oblasti [civilného letectva](#) a [posádok civilného letectva](#).

V námornom odvetví sa Komisia naďalej zameriavala na presadzovanie [pravidiel EÚ týkajúcich sa minimálnej úrovne odbornej prípravy námorníkov](#). Konkrétne podnikla ďalšie kroky v postupoch v prípade nesplnenia povinnosti proti [Česku](#) a [Cypru](#) s cieľom zabezpečiť, aby tieto krajiny tieto pravidlá uplatňovali.

Európa pripravená na digitálny vek

„Digitálna transformácia potrebuje jasné pravidlá. Ľudia musia vedieť, že technológii, ktorú držia v rukách, môžu dôverovať. Podniky potrebujú predvídateľnosť, aby mohli plánovať svoje investície. A práve preto sme prišli s najambicióznejším programom digitálnych reforiem a investícií v histórii našej Únie.“

predsedníčka von der Leyenová vo svojom prejave na podujatí Masters of Digital 2022

Komisia je odhodlaná premeniť toto desaťročie na európske digitálne desaťročie. EÚ je odhodlaná stanoviť digitálne normy s jasným zameraním na údaje, technológie a infraštruktúru. Na to, aby sa členské štáty stali lídrami v celosvetových pretekoch o dôveryhodnú, bezpečnú a na človeka orientovanú technológiu, musia plne a rýchlo vykonať spoločne dohodnuté pravidlá. Komisia preto rýchlo zakročila proti neskorej transpozícii nových pravidiel. Dôrazne konala aj na ochranu základných práv jednotlivcov.

Technológia v službách človeka

[Európsky kódex elektronických komunikácií z roku 2020](#) je ústredným stavebným prvkom jednotného digitálneho trhu, pretože posilňuje pripojiteľnosť a lepšie chráni spotrebiteľov v celej Európe. Zabezpečujú sa ním jasnejšie zmluvy, kvalita služieb a konkurenčné trhy.

Komisia sa v apríli 2022 rozhodla postúpiť prípady [10 členských štátov](#) Súdnemu dvoru Európskej únie za to, že kódex netransponovali do vnútroštátneho práva v plnom rozsahu. Komisia zároveň v roku 2022 ukončila postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti ôsmim členským štátom, keďže dokončili transpozíciu. Nakoniec iba Írsko, Lotyšsko, Poľsko, Portugalsko a Slovinsko neoznámili transpozíčné opatrenia a ich prípady boli postúpené Súdnemu dvoru Európskej únie so žiadosťou o uloženie finančných sankcií.

Spravodlivá a konkurencieschopná digitálna ekonomika

Smernicou o autorských právach na digitálnom jednotnom trhu a smernicou o online televíznych a rozhlasových programoch sa modernizujú pravidlá EÚ v oblasti autorských práv pre spotrebiteľov a tvorcov, aby mohli čo najlepšie využívať digitálny svet. Chránia držiteľov práv a stimulujú tvorbu a šírenie hodnotnejšieho obsahu. Prinášajú väčší výber obsahu pre používateľov znížením transakčných nákladov a uľahčením distribúcie rozhlasových a televíznych programov v celej EÚ.

Komisia viedla ďalšie postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti [14 členským štátom](#) za to, že netransponovali smernicu o autorskom práve na digitálnom jednotnom trhu, a proti [11 členským štátom](#) za to, že netransponovali smernicu o online televíznych a rozhlasových programoch.

Súdny dvor Európskej únie vo veci Poľska proti Európskemu parlamentu a Rade [potvrdil](#) platnosť článku 17 smernice o autorskom práve. V tomto článku sa zakazuje platformám zobrazovať nelicencovaný obsah chránený autorskými právami v mene svojich používateľov. Členské štáty sú preto povinné implementovať tento článok do vnútroštátneho práva.

Podpora dátového hospodárstva

Cieľom [smernice o otvorených dátach](#) je sprístupniť na opakované použitie komukoľvek a na akýkoľvek účel viac údajov, ktoré vytvoril a financoval verejný sektor. Stimuluje sa ňou vývoj inovácií náročných na údaje, ako sú napríklad aplikácie týkajúce sa počasia alebo mobility. Zvyšuje sa ňou transparentnosť sprístupnením údajov z výskumu financovaného z verejných zdrojov a podporujú sa nové technológie vrátane umelej inteligencie.

Komisia podnikla v roku 2022 ďalší krok v rámci postupov v prípade nesplnenia povinnosti proti [12 členským štátom](#) za to, že netransponovali smernicu do vnútroštátneho práva. Zároveň boli ukončené konania o nesplnení povinnosti proti ôsmim členským štátom, keďže tieto štáty oznámili Komisii úplnú transpozíciu.

Otvorená, demokratická a udržateľná digitálna spoločnosť

Revidovanou [smernicou o audiovizuálnych mediálnych službách](#) sa upravuje koordinácia všetkých audiovizuálnych médií v celej EÚ, a to tak tradičného televízneho vysielania, ako aj služieb na požiadanie. Cieľom jej pravidiel je vytvoriť regulačný rámec vhodný pre digitálny vek, ktorý povedie k bezpečnejšiemu, spravodlivejšiemu a rozmanitejšiemu audiovizuálnemu prostrediu.

Komisia v roku 2022 pokračovala v prioritnom presadzovaní smernice. Podarilo sa jej uzavrieť prípady proti siedmim členským štátom, ktoré smernicu transponovali. To však neplatí pre [Írsko](#), ktorého prípad Komisia musela postúpiť Súdnemu dvoru Európskej únie.

Základom plurality médií je umožniť poskytovateľom mediálnych služieb pracovať slobodne a nezávisle všade v EÚ. V [telekomunikačných pravidlách EÚ](#) sa stanovuje, že poskytovatelia mediálnych služieb musia mať prístup na trh za nediskriminačných, objektívne odôvodnených a primeraných podmienok a za vopred známych podmienok.

Komisia sa rozhodla postúpiť prípad [Maďarska](#) Súdnemu dvoru Európskej únie v súvislosti so spôsobom pridelovania práv na rádiové frekvencie. Komisia sa domnieva, že rozhodnutie maďarskej mediálnej rady zamietnuť obnovenie práv rozhlasovej stanice nie je primerané a transparentné, a teda že došlo k porušeniu práva EÚ. Komisia tvrdila aj to, že Maďarsko svojím konaním porušilo aj slobodu prejavu zakotvenú v Charte základných práv EÚ.

Ochrana spotrebiteľov a spoločností

Pravidlá EÚ zabezpečujú vysokú úroveň ochrany spotrebiteľov pri nákupe tovaru, digitálneho obsahu a digitálnych služieb na jednotnom trhu.

[Smernica o lepšom presadzovaní predpisov a modernizácii](#) posilnila existujúce pravidlá. Zvýšila sa ňou transparentnosť v digitálnom prostredí a v oznámeniach o znížení cien. Posilnili sa ňou aj sankcie a nápravné opatrenia v prípade porušenia spotrebiteľského práva. Nové pravidlá zvyšujú právnu istotu pre spotrebiteľov aj obchodníkov. Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti 22 členským štátom za to, že smernicu netransponovali včas. Osem z týchto prípadov by mohlo byť uzavretých už v roku 2022.

[Smernica o digitálnom obsahu](#) a [smernica o predaji tovaru](#) sa vzťahujú na spotrebiteľské zmluvy uzatvorené od 1. januára 2022. Komisia v roku 2022 podnikla ďalší krok v rámci postupov v prípade nesplnenia povinnosti proti [Poľsku](#), [Slovinsku](#) a [Slovensku](#) za to, že tieto pravidlá EÚ v plnej miere nepremietli do vnútroštátnych právnych predpisov. V dôsledku opatrení na presadzovanie práva Komisie všetky členské štáty okrem Slovenska oznámili úplnú transpozíciu týchto

pravidiel do konca roka 2022. Tým sa zlepšila ochrana spotrebiteľov pri nákupe tovaru alebo digitálneho obsahu z ktoréhokoľvek členského štátu a zvýšila sa právna istota pre podniky.

Prístupné výrobky, služby a webové sídla

Cieľom [Európskeho aktu o prístupnosti](#) je stanoviť spoločné pravidlá pre prístupné výrobky a služby v EÚ, čo povedie k zníženiu nákladov. Osoby so zdravotným postihnutím a starší ľudia budú mať prospech z prístupnejších výrobkov a služieb na trhu.

Komisia začala [24 postupov v prípade nesplnenia povinnosti](#), pretože členské štáty netransponovali tieto pravidlá do stanoveného termínu. Komisia pokračovala aj v podpore členských štátov v ich úsilí o dokončenie transpozície organizovaním seminárov s vnútroštátnymi správnymi orgánmi.

V [smernici o prístupnosti webových sídel](#) sa vyžaduje, aby webové sídla a mobilné aplikácie verejných orgánov boli prístupné pre všetkých vrátane osôb so zdravotným postihnutím a starších ľudí. Tieto stránky a aplikácie musia mať napríklad vyhlásenie o prístupnosti, v ktorom sú uvedené kontakty pre spätnú väzbu a sťažnosti v prípade neprístupného obsahu.

Komisia uverejnila svoje [posúdenie](#) vplyvu a vykonávania smernice vrátane [prehľadných](#) zhrnutí. Zo zistení vyplýva, že smernica bola navrhnutá a vykonaná účinne a zlepšila prístup k verejným službám a informáciám online v rámci EÚ, čím posilnila sociálne a digitálne začlenenie. Výsledky odhalili aj praktický pokrok, ktorý je ešte potrebné dosiahnuť v prípade všetkých webových sídel a mobilných aplikácií verejného sektora, ak majú byť plne prístupné pre osoby so zdravotným postihnutím a staršie osoby.

Umožniť jednotnému trhu zvýšiť rast

Nesprávne alebo neúplné uplatňovanie pravidiel EÚ naďalej vytvára prekážky na jednotnom trhu. To prináša náklady pre podniky a spotrebiteľov. Nesprávne uplatňovanie pravidiel spôsobuje zložitosť a administratívnu záťaž a narúša hospodársku súťaž, čím narúša rovnaké podmienky pre podniky v celej EÚ.

Opatrenia na presadzovanie práva sa zamerali aj na tie prierezové oblasti, ktoré majú potenciál uľahčiť investície s cieľom urýchliť obnovu v rôznych hospodárskych ekosystémoch, napríklad v oblasti služieb vrátane povolaní, voľného pohybu tovaru a verejného obstarávania.

Komisia pokračovala aj v úsilí o presadzovanie práva, aby verejné orgány platili včas za tovar a služby, ktoré obstarávajú, a zabránila tak kaskádovitému oneskoreniu platieb v dodávateľskom reťazci, najmä v odvetví zdravotníctva. Komisia aktívne monitoruje pokrok, pokiaľ ide o Belgicko, Grécko, Španielsko, Taliansko, Portugalsko a Slovensko, ktoré stále neplnia ciele [smernice o oneskorených platbách](#).

Na zabezpečenie toho, aby verejné orgány včas platili za tovar a služby, ktoré obstarávajú, Komisia rázne zakročila proti dvom členským štátom: pokračovala v postupe v prípade nesplnenia povinnosti proti [Grécku](#) v súvislosti s pretrvávajúcimi nedostatkami v odvetví zdravotníctva. Vyzvala Taliansko, aby sa riadilo [rozsudkom](#) Súdneho dvora Európskej únie, ktorý potvrdil, že Taliansko porušilo právo EÚ tým, že zaplatilo neskoro. V nadväznosti na úsilie o zosúladenie postupu overovania so smernicou o oneskorených platbách Komisia ukončila ďalší postup v prípade nesplnenia povinnosti proti Taliansku.

Komisia zostala ostražitá aj v boji proti obmedzeniam vývozu zo strany členských štátov po invázii na Ukrajinu. Vďaka rýchlym a prísnyim opatreniam Komisie na presadzovanie práva mohol jednotný trh naďalej fungovať.

Komisia podnikla ďalší krok v rámci postupu proti [Maďarsku](#) za obmedzenie vývozu stavebných materiálov. Komisia takisto začala postup proti [Maďarsku](#) za to, že ukladá vyššie ceny pohonných hmôt vozidlám s nemaďarskými evidenčnými číslami v porovnaní s vozidlami registrovanými v Maďarsku. Na konci roka 2022 Maďarsko ukončilo toto neplnenie povinnosti.

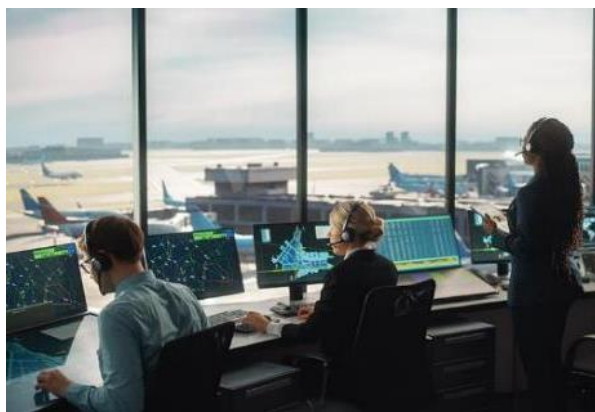
Transparentné informácie o podnikoch a pre podniky

Keďže čoraz viac podnikov pôsobí cezhranične, jednoduchý prístup k informáciám o spoločnostiach v jednotlivých členských štátoch má zásadný význam. V [právnych predpisoch EÚ](#) sa vyžaduje, aby členské štáty prepojili svoje vnútroštátne obchodné registre so systémom prepojenia obchodných registrov (BRIS). Systém BRIS uľahčuje cezhraničné operácie a postupy spoločnosti sú vďaka nemu menej nákladné a časovo náročné. Umožňuje jednotlivcom, podnikom a podnikateľom získavať informácie o spoločnostiach. [Pravidlami EÚ](#) sa zaviedli digitálne nástroje a procesy aj do práva obchodných spoločností. Podnikatelia môžu v súčasnosti zakladať spoločnosti s ručením obmedzeným online.

Komisia v roku 2022 začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti desiatim členským štátom za to, že včas nezaviedli [smernicu o digitalizácii práva obchodných spoločností](#) do vnútroštátneho práva. V dôsledku rýchlych opatrení na presadzovanie práva Komisie v týchto a ďalších prípadoch dokončilo transpozíciu pravidiel do konca roka 2022 19 členských štátov. Komisia ukončila aj postup v prípade nesplnenia povinnosti proti Bulharsku, keďže dokončilo pripojenie svojho obchodného registra k prepojovaciemu systému obchodných registrov (BRIS).

Digitálne dopravné systémy

Vďaka digitalizácii môže byť doprava bezpečnejšia, efektívnejšia a udržateľnejšia. Informačné a komunikačné technológie ponúkajú nové možnosti pre všetky druhy osobnej a nákladnej dopravy. Okrem toho integrácia existujúcich technológií do nových technológií môže vytvoriť nové služby.

Napríklad v prípade cestnej dopravy [smernica o európskej službe elektronického výberu mýta](#) zabezpečuje interoperabilitu mýtnych služieb na všetkých cestách v EÚ. Účastníci cestnej

premávky z nej profitujú, pretože môžu jednoducho platiť mýto v EÚ iba prostredníctvom jednej zmluvy o predplatnom s poskytovateľom služieb a jednej palubnej jednotky. Komisia presadzovala smernicu niekoľkými postupmi v prípade nesplnenia povinnosti.

Pokiaľ ide o bezpečnosť letectva, [služby dátového spojenia](#) sú komunikáciou medzi lietadlom a pozemným personálom, ktoré dopĺňajú hlasovú komunikáciu tradične používanú pri riadení letovej prevádzky. Komisia v tejto oblasti ukončila postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti Francúzsku a Cypru. Dodržiavanie predpisov prináša verejnosti konkrétne výhody: keďže hlasové komunikačné kanály sú čoraz viac preťažené, služby dátového spojenia zefektívňujú komunikáciu medzi pilotom a dispečerom, čím sa prispôsobujú nárastu úrovne letovej prevádzky v Európe.

V oblasti elektronického výberu mýta Komisia začala postup v prípade nesplnenia povinnosti proti [Nemecku](#), [Taliansku](#) a [Fínsku](#) za to, že v plnej miere netransponovali pravidlá EÚ. V tejto oblasti viedla ďalšie postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti [11 členským štátom](#). Pokiaľ ide o služby dátového spojenia, Komisia postúpila prípady [Grécka](#), [Malty](#) a [Slovenska](#) Súdnemu dvoru Európskej únie za to, že nezabezpečili a neprevádzkovali tieto služby pre lietadlá lietajúce vo vzdušnom priestore, za ktorý sú zodpovedné.

Hospodárstvo, ktoré pracuje v prospech ľudí

„Naše sociálne trhové hospodárstvo podporuje každého, aby vynikol, ale zároveň dbá na našu ľudskú krehkosť.“

predsedníčka von der Leyenová v správe o stave Únie za rok 2022

Ľudia a podniky v EÚ môžu prosperovať len vtedy, ak hospodárstvo pracuje v ich prospech. Jedinečné sociálne trhové hospodárstvo EÚ pomáha hospodárstvám rásť a zároveň bojuje proti chudobe a nerovnosti. Neúplné vykonávanie alebo nesprávne uplatňovanie spoločne dohodnutých pravidiel oslabuje potenciál našich hospodárstiev a zatěžuje malé a stredné podniky. Tým sa oslabujú aj práva spotrebiteľov a pracovníkov. Komisia presadzovala právo EÚ v širokej škále politik na riešenie týchto rizík.

Pracovné podmienky

Spravodlivé a dôstojné pracovné podmienky sú kľúčovou zložkou európskeho sociálneho trhového hospodárstva. EÚ prijala minimálne normy, ktoré sa uplatňujú vo všetkých členských štátoch v oblasti [pracovného času](#), [práce na čiastočný úväzok](#) a [na dobu určitú](#) a [dočasnej agentúrnej práce](#). V roku 2022 prijala Komisia niekoľko opatrení s cieľom presadzovať tieto pravidlá. Začala [konania o nesplnení povinnosti proti 19 členským štátom](#) za to, že včas netransponovali [pravidlá EÚ](#) o transparentných a predvídateľných pracovných podmienkach. Na základe sťažností Komisia podnikla kroky aj proti [Írsku](#) v súvislosti s presadzovaním práv pracovníkov podľa [smernice o európskej zamestnaneckej rade](#), ktorej cieľom je zabezpečiť, aby zamestnanci pracujúci pre spoločnosti pôsobiace v celej EÚ mali právo na informácie a konzultácie o nadnárodných problémoch.

Bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci

EÚ vypracovala rozsiahly súbor predpisov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci

s cieľom zabezpečiť vysokú úroveň ochrany pracovníkov. Zdravé a bezpečné pracovné podmienky vedú k zdravej a produktívnej pracovnej sile. Komisia zameriavala svoje opatrenia v oblasti presadzovania práva na včasnú transpozíciu pravidiel EÚ týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci do vnútroštátnych právnych predpisov. Komisia ukončila 19 postupov v prípade nesplnenia povinnosti, keďže členské štáty transponovali príslušné smernice. Tieto predpisy sa týkali aktualizácie [smernice o karcinogénoch a mutagénoch](#), [piateho zoznamu indikatívnych limitných hodnôt vystavenia pri práci](#) a technických úprav smerníc v oblasti [osobných ochranných prostriedkov](#), [biologických látok](#) a [lekárskej starostlivosti na palube plavidiel](#).

S cieľom urýchlene zosúladiť vnútroštátne opatrenia so [štvrtým zoznamom smerných najvyšších prípustných hodnôt vystavenia pri práci](#) Komisia pokračovala v procese pred nesplnením povinnosti (projekt EU Pilot) s 13 členskými štátmi. Vďaka tomuto dialógu dosiahli dva členské štáty súlad so smernicou v roku 2022. Všetky ostatné členské štáty okrem jedného sa zaviazali zosúladiť svoje vnútroštátne právne predpisy s pravidlami EÚ. Komisia takisto využila projekt EU Pilot pri 15 členských štátoch, pokiaľ ide o súlad ich transpozície aktualizovanej [smernice o karcinogénoch a mutagénoch](#) ([smernica 2017/2398](#)). Dva členské štáty už koncom roka 2022 upravili svoje pravidlá, aby zabezpečili ich súlad.

Mobilita pracovnej sily

[Voľný pohyb pracovníkov](#) je jednou zo základných slobôd EÚ. Zahŕňa nielen právo pracovať v inom členskom štáte, ale aj právo hľadať si prácu v inom členskom štáte a zdržiavať sa v ňom na tento účel.

Občania EÚ majú právo na pobyt v inom členskom štáte v dĺžke troch mesiacov, pričom jedinou podmienkou je mať platný doklad totožnosti. Po troch mesiacoch musia krajiny EÚ umožniť uchádzačom o zamestnanie z EÚ pobyt na primeraný čas po tom, ako sa zaregistrujú na úradoch práce. Malo by im to umožniť nájsť si prácu, ktorá zodpovedá ich kvalifikácii a podniknúť potrebné kroky na nástup do zamestnania. Až po uplynutí primeranej lehoty môžu hostiteľské členské štáty požadovať od uchádzačov o zamestnanie, aby preukázali svoje skutočné šance nájsť si prácu, ak chcú zostať dlhšie.

Na základe sťažnosti občana začala Komisia proti [Belgicku](#) proces v prípade nesplnenia povinnosti, keďže belgické právne predpisy vyžadujú, aby uchádzači o zamestnanie v EÚ preukázali, že majú skutočné šance nájsť si prácu hneď po prvých troch mesiacoch pobytu v Belgicku.

V inom prípade mobility pracovnej sily, na ktorý Komisiu upozornili sťažovatelia, [Grécko](#) súhlasilo so zmenou svojich právnych predpisov po tom, ako Komisia podnikla kroky v oblasti nesplnenia povinnosti, a umožnilo tak štátnym príslušníkom EÚ prístup k riadiacim pozíciám v jeho parlamente.

Koordinácia sociálneho zabezpečenia

Právo EÚ koordinuje vnútroštátne systémy sociálneho zabezpečenia členských štátov s cieľom zaručiť účinné uplatňovanie slobody pohybu osôb. Pomáha zlepšiť úroveň ochrany sociálneho zabezpečenia osôb, ktoré sa pohybujú v rámci EÚ.

Dňa 16. júna 2022 [Súdny dvor](#) potvrdil stanovisko Komisie v rámci postupu v prípade nesplnení povinnosti proti [Rakúsku](#). Rakúsko zaviedlo indexáciu rodinných prídavkov, v ktorej sa stanovili rôzne výšky týchto dávok v závislosti od miesta pobytu dotknutého dieťaťa v rámci EÚ. Súdny dvor rozhodol, že táto indexácia je v rozpore s právom EÚ o voľnom pohybe pracovníkov a koordinácii systémov sociálneho zabezpečenia. Rakúsko následne prijalo opatrenia na vykonanie rozsudku. Komisia takisto začala podobný postup v prípade nesplnenia povinnosti proti [Nemecku](#).

Lepšia informovanosť a pomoc občanom a podnikom

V roku 2022 bolo vzhľadom na dôsledky ruskej invázie na Ukrajinu dôležitejšie ako kedykoľvek predtým, aby sa jednotlivci a podniky mohli naďalej spoliehať na príležitosti, ktoré ponúka jednotný trh. Spolupráca medzi Komisiou a členskými štátmi je najrýchlejším spôsobom riešenia prekážok voľného pohybu. Nástroje na riadenie jednotného trhu, ako napríklad [Vaša Európa](#), [Vaša Európa – Poradenstvo](#) a [SOLVIT](#), ponúkajú občanom a podnikom jasné informácie, pomoc a riešenie problémov.

Umožňujú jednotlivcom aj podnikom plne využívať ich práva v rámci jednotného trhu EÚ. Okrem toho dôkazy z týchto nástrojov pomáhajú identifikovať a odstrániť akékoľvek existujúce problémy. V roku 2022 SOLVIT pomohla viac ako 2 400 občanom a podnikom pri riešení ich problémov. Občania a podniky konzultovali svoje práva na jednotnom trhu s poradňou Vaša Európa – Poradenstvo takmer 28 000-krát.

Lepšia regulácia povolání a uznávanie kvalifikácií

V [smernici o teste proporcionality](#) sa členským štátom ukladá povinnosť zabezpečiť, aby všetky požiadavky na povolania, ktoré zavádzajú alebo menia, boli potrebné a vyvážené. Zatŕažujúce vnútroštátne pravidlá sťažujú kvalifikovaným uchádzačom prístup k širokej škále povolání alebo ich výkon. Komisia prijala rozhodnutia o nesplnení povinnosti vo vzťahu k piatim členským štátom s cieľom zabezpečiť úplnú a správnu transpozíciu pravidiel.

[Smernica o uznávaní odborných kvalifikácií](#)

uľahčuje odborníkom poskytovanie služieb v celej Európe a zároveň zaručuje lepšiu ochranu spotrebiteľov a občanov. V prípade pretrvávajúceho porušovania smernice Komisia rázne zakročila proti členským štátom a v prípade potreby postúpila ich prípady Súdnemu dvoru. Mohla uzavrieť prípady proti Taliansku, Rakúsku a Švédsku, kde odborníci v súčasnosti plne využívajú tieto výhody.

Komisia sa rozhodla postúpiť prípad [Belgicka](#) Súdnemu dvoru Európskej únie za to, že netransponovalo smernicu o teste proporcionality, a zároveň ukončila postupy proti Cypru a Lotyšsku. Komisia sa však rozhodla začať postupy proti [Cypru](#), [Španielsku](#) a [Lotyšsku](#) za nesprávnu transpozíciu týchto pravidiel.

Pokiaľ ide o uznávanie odborných kvalifikácií, Komisia postúpila prípady [Portugalska](#) a [Slovenska](#) Súdnemu dvoru Európskej únie. Prvý z týchto dvoch prípadov sa zaoberá problémami vznesenými v sťažnosti. Komisia začala konania aj proti [Belgicku](#), [Grécku](#) a [Malte](#) za nesprávnu transpozíciu týchto pravidiel.

Predchádzanie konkurzu životaschopných spoločností

Cieľom [smernice o reštrukturalizácii a platobnej neschopnosti](#) je predchádzať predčasným konkurzom a vytvoriť zdravé prostredie pre podniky v platobnej neschopnosti, aby sa mohli postaviť na vlastné nohy. Poskytuje životaschopným spoločnostiam vo finančných ťažkostiach podmienky na skorú reštrukturalizáciu. Nové pravidlá takisto zvyšujú efektívnosť insolvenčných konaní a podporujú používanie elektronických komunikačných prostriedkov. Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti [10 členským štátom](#) za to, že smernicu netransponovali.

Finančné služby

Finančné služby sú jadrom jednotného trhu. Pravidlá EÚ zabezpečujú riadnu reguláciu a dohľad nad finančnými sprostredkovateľmi a finančnými trhmi v záujme stability, konkurencieschopnosti a transparentnosti. Zahŕňajú hlavné subjekty na finančných trhoch, ako sú banky, poisťovne, investičné spoločnosti, správcovia aktív a ďalší finanční sprostredkovatelia.

Nedávno aktualizovanými pravidlami EÚ sa vykonáva snaha zabezpečiť, aby boli títo finanční sprostredkovatelia ešte odolnejší a lepšie kontrolovaní, aby sa zvýšila ich schopnosť čeliť dôsledkom kríz, ako je pandémia alebo vojna na Ukrajine. Cieľom pravidiel je aj podporiť hospodársky rast a zároveň znížiť tlak na životné prostredie a zohľadniť sociálny rozmer. Komisia ukončila 26 postupov v prípade nesplnenia povinnosti po tom, ako členské štáty úplne transponovali rôzne smernice v tejto oblasti.

Komisia začala 37 postupov v prípade nesplnenia povinnosti proti členským štátom, ktoré netransponovali v plnom rozsahu rôzne smernice o finančných sprostredkovateľoch, konkrétne o:

- [obnove kapitálového trhu](#)
- [aspektoch udržateľnosti](#) finančných nástrojov a investičných fondov
- [dokumenty s kľúčovými informáciami](#) pre podniky kolektívneho investovania.

Komisia [viedla ďalších](#) deväť konaní o [nesplnení povinnosti](#) týkajúcich sa pravidiel EÚ o [cezhraničnej distribúcii finančných prostriedkov](#), [platformách hromadného financovania](#) a [auditoch](#).

Retailové platby

Retailové platby sú pre európske hospodárstvo nevyhnutné. Efektívne systémy retailových platieb sú nevyhnutné pre hladký chod viacerých odvetví vrátane maloobchodného predaja, platieb medzi podnikmi, platieb za komunálne služby a nájomné atď. [Revidovaná smernica o platobných službách](#) (PSD2) a [nariadenie SEPA](#) sú dva z právnych predpisov EÚ, ktoré formujú pravidlá pre systémy retailových platieb.

Komisia sa zapojila do procesu pred nesplnením povinnosti (projekt EU Pilot) s 20 členskými štátmi o spôsobe transpozície smernice PSD2. Pokračovala aj v úsilí o presadzovanie práva v spolupráci s členskými štátmi s cieľom riešiť [diskrimináciu IBAN](#): k takejto diskriminácii dochádza, keď sa účty v iných členských štátoch nemôžu používať na zriadenie inkás alebo na prevod finančných prostriedkov pre domáce platobné služby, čo je v rozpore s nariadením SEPA.

Dohľad nad uplatňovaním pravidiel EÚ v oblasti finančných služieb vnútroštátnymi orgánmi

Právo EÚ oprávňuje [európske orgány dohľadu](#) (ďalej len „ESA“) vyšetrovať možné porušenia alebo neuplatňovanie práva EÚ vnútroštátnymi orgánmi, ktoré pracujú pod ich dohľadom. Ak sa pri vyšetrovaní zistí, že vnútroštátny orgán riadne nevykonáva svoju úlohu dohľadu, príslušný európsky orgán dohľadu môže vydať odporúčania na odstránenie zistených nedostatkov. Opatrenia, ktoré vnútroštátny orgán dohľadu prijme na odstránenie týchto nedostatkov, monitoruje Komisia, ktorá môže vydať stanoviská, ak sa odporúčania ESA nedodržia. Komisia v roku 2022 prijala [formálne stanovisko](#), v ktorom od slovenského orgánu dohľadu nad poisťovníctvom požaduje, aby v plnej miere plnil povinnosti vyplývajúce z prudenciálneho režimu EÚ pre poisťovne a zaistovne v EÚ ([Solventnosť II](#)). Toto stanovisko nadväzuje na odporúčanie, ktoré v [tom istom roku](#) vydal [Európsky orgán pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov](#).

Pranie špinavých peňazí a financovanie terorizmu

Boj proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu prispieva k bezpečnosti, ako aj k ochrane integrity medzinárodného finančného systému. Efektívne vykonávanie pravidiel EÚ proti praniu špinavých peňazí preto zostáva v centre pozornosti politiky Komisie v oblasti presadzovania práva.

S cieľom presadzovať pravidlá EÚ o registrácii skutočného vlastníctva začala Komisia so všetkými členskými štátmi postup pred nesplnením povinnosti (projekt EU Pilot). Začala aj postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti [Španielsku](#), [Taliansku](#) a [Lotyšsku](#) pre netransponovanie, nesúlad a zlé uplatňovanie pravidiel o registroch skutočných vlastníkov. Komisia zároveň mohla ukončiť 11 postupov v prípade nesplnenia povinnosti, keďže dotknuté členské štáty dokončili transpozíciu [piatej smernice o boji proti praniu špinavých peňazí](#) vrátane pravidiel o registroch skutočných vlastníkov.

Zvýšená transparentnosť je základom boja proti zneužívaniu spoločností ako zástierky na pranie špinavých peňazí. Členské štáty musia preto zabezpečiť, aby sa informácie o skutočných vlastníkoch týchto spoločností, „konečných užívateľoch výhod“, uchovávali v centrálnom

registri. Presný režim zverejňovania informácií o skutočných vlastníkoch a kontrolných štruktúrach podnikov zvyšuje dôveru investorov a širokej verejnosti vo finančné trhy.

Pravidlami EÚ sa kriminalizuje pranie špinavých peňazí, ak je spáchané úmyselne a s vedomím, že predmetný majetok pochádza z trestnej činnosti. Uľahčujú policajnú a justičnú spoluprácu medzi krajinami EÚ a zabraňujú zločincom využívať miernejšie právne systémy. Komisia presadila tieto pravidlá tým, že viedla konanie proti

[Belgicku](#) a začala konania proti [Litve](#), [Lotyšsku](#), [Malte](#) a [Portugalsku](#) za to, že ich nepremietli do vnútroštátnych právnych predpisov.

Mobilita a doprava

Nové pravidlá pre odvetvie cestnej dopravy v EÚ zabezpečujú rovnováhu medzi sociálnou ochranou vodičov a slobodou prevádzkovateľov poskytovať cezhraničné dopravné služby. Právne predpisy EÚ o vysielaní vodičov upravujú situácie, keď sú vodiči vyslaní svojím zamestnávateľom dočasne vykonávať službu v inom členskom štáte. Týmto pravidlami sa zaisťuje, aby vyslaní vodiči dostávali za obdobie, počas ktorého boli vyslaní, rovnakú odmenu ako vodiči v hostujúcom členskom štáte. Zosúladujú sa nimi aj kontrolné opatrenia v celej EÚ.

Keďže niektoré členské štáty tieto pravidlá stále netransponovali, Komisia pokračovala v konaniach o nesplnení povinnosti proti ôsmim členským štátom, aby vyslaní vodiči mohli čo najskôr využívať ich výhody. Komisia takisto pokračovala v postupoch v prípade nesplnenia povinnosti proti [Grécku](#) za nedodržiavanie pravidiel EÚ o cestných kontrolách a proti [Dánsku](#) za nedodržiavanie pravidiel kabotáže v autobusovej a autokarovej osobnej doprave.

V oblasti námornej dopravy Komisia pokračovala v postupe v prípade nesplnenia povinnosti proti [Portugalsku](#) za nesprávne uplatňovanie bezpečnostných a environmentálnych pravidiel EÚ týkajúcich sa námorných zariadení. Okrem toho Komisia v nadväznosti na sťažnosť týkajúcu sa voľného pohybu pracovníkov a slobody poskytovať služby v námornom odvetví vyzvala [Maltu](#), aby správne uplatňovala právo EÚ, pokiaľ ide o režim prístavných pracovníkov.

Vnútrozemská vodná doprava je konkurencieschopnou alternatívou cestnej a železničnej dopravy. Pomáha aj znížiť premávku na preťažených cestných sieťach v husto obývaných regiónoch. Komisia presadzovala pravidlá EÚ v tejto oblasti tým, že viedla postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti [Česku](#), [Španielsku](#), [Luxembursku](#), [Poľsku](#), [Portugalsku](#) a [Slovinsku](#) za to, že netransponovali do vnútroštátneho práva pravidlá EÚ o uznávaní odborných kvalifikácií vo vnútrozemskej plavbe. Týmto pravidlami sa zavádza štandardizovaný systém osvedčovania a uznávania osôb prevádzkujúcich plavidlá na vnútrozemských vodných cestách, ktorý umožňuje držiteľom osvedčenia pôsobiť v celej EÚ.

Komisia takisto začala postup v prípade nesplnenia povinnosti proti [Nemecku](#), [Chorvátsku](#), [Maďarsku](#) a [Rakúsku](#) za to, že v rámci Dunajskej komisie nekonali na základe stanoviska EÚ. Táto medzinárodná organizácia sa zaoberá režimom plavby po Dunaji. Tieto štyri členské štáty hlasovali o otázkach, v ktorých má EÚ výlučnú vonkajšiu právomoc, bez vopred stanoveného stanoviska EÚ, čo je v rozpore so zásadou lojálnej spolupráce zakotvenou v zmluvách EÚ.

Priame dane

Jednotný trh zabezpečuje, že občania a podniky majú slobodu pohybu, vykonávania činnosti a investovania cez vnútroštátne hranice. Keďže však vnútroštátne pravidlá priameho zdaňovania nie sú zosúladené a v daňových systémoch členských štátov existujú rozdiely, naďalej existujú možnosti agresívneho daňového plánovania a vyhýbania sa daňovým povinnostiam. Aby sa

zabránilo neúmyselnému nezdaneniu v dôsledku takýchto postupov, členské štáty úzko spolupracujú a aproximujú vnútroštátne pravidlá prostredníctvom smerníc EÚ.

Jednou z kľúčových smerníc v tejto oblasti, ktorá priamo ovplyvňuje fungovanie jednotného trhu, je [smernica o pravidlách proti praktikám vyhýbania sa daňovým povinnostiam](#). Komisia tieto pravidlá v roku 2022 úspešne presadzovala: najprv zabezpečením ich úplnej transpozície do

bulharského, českého, nemeckého, írskeho a španielskeho vnútroštátneho práva. Komisia zabezpečila správnu transpozíciu pravidiel Bulharskom a Cyprom, ktoré zosúlادili svoje vnútroštátne právne predpisy na základe postupov v prípade nesplnenia povinnosti.

Komisia podnikla ďalšie kroky proti [Grécku a Španielsku](#) za to, že netransponovali ustanovenie smernice o reverznom hybridnom nesúlade. Tieto pravidlá bránia daňovníkom vo využívaní rozdielov medzi daňovými systémami na platenie nižšej alebo žiadnej dane, a tak predchádzajú narušaniu základu dane.

Niekoľko ďalších členských štátov zosúlادilo svoje vnútroštátne právne predpisy s pravidlami EÚ v oblasti priameho zdaňovania v dôsledku činnosti Komisie v oblasti presadzovania práva: Belgicko odstránilo diskriminačný výpočet príjmov z majetku nachádzajúceho sa v zahraničí; Španielsko ukončilo diskriminačné zdaňovanie neziskových organizácií nerezidentov a ich prispievateľov a darcov; a Grécko vyriešilo rozdiel v daňovom zaobchádzaní na základe kritéria miesta (štátu), kde sa zdedený majetok alebo investície nachádzajú.

Na základe viacerých sťažností od občanov Komisia podnikla kroky na presadzovanie práva voči [Nemecku](#) s cieľom zosúladiť jeho pravidlá výpočtu príspevkov pre cezhraničných pracovníkov s právom EÚ, aby sa zabránilo diskriminácii. Tieto pravidlá znevýhodňovali pracovníkov zamestnaných v Nemecku s bydliskom v susednej krajine, pokiaľ ide o pracovné a nemocenské dávky a dávky v nezamestnanosti, čím sa porušovali [pravidlá EÚ o voľnom pohybe pracovníkov](#).

Komisia vyriešila prípad [Španielska](#), ktoré uložilo španielskym daňovníkom neprimerané sankcie za to, že nepodali vyhlásenie o majetku v zahraničí formou online formulára („Modelo 720“). Po tom, ako Súdny dvor Európskej únie potvrdil stanovisko Komisie, Španielsko zmenilo svoje vnútroštátne právne predpisy v súlade so zásadou voľného pohybu kapitálu. Prípad bol aj predmetom petície adresovanej Európskemu parlamentu.

Nepriame dane

Cieľom pravidiel EÚ o DPH a spotrebných daniach je zabrániť tomu, aby podniky v jednej krajine EÚ mali nespravodlivú daňovú výhodu oproti podnikom v iných krajinách EÚ. Preto pomáhajú predchádzať narušeniu hospodárskej súťaže na jednotnom trhu. V záujme ochrany voľného pohybu tovaru sa v práve EÚ zabezpečuje, aby dane z automobilov nediskriminovali automobily privezené z inej krajiny EÚ.

Komisia postúpila prípad [Malty](#) Súdnemu dvoru Európskej únie za to, že pri registrácii ojazdených automobilov, ktoré boli na Maltu privezené po 1. januári 2009 z iných krajín EÚ, účtovala vyššiu ročnú daň, než aká sa platila za podobné automobily zaregistrované na Malte pred týmto dátumom.

Komisia v roku 2022 kládla osobitný dôraz na monitorovanie úsilia členských štátov o vykonávanie [revidovaného spoločného rámca pre výrobky podliehajúce spotrebnej dani](#), ako sú alkohol, tabak a energie. Tieto pravidlá zlepšujú voľný pohyb výrobkov podliehajúcich spotrebnej dani na jednotnom trhu zjednodušením vývozu a dovozu výrobkov podliehajúcich spotrebnej dani a interakcie medzi obchodníkmi. Zabezpečujú aj výber správnej dane.

Komisia takisto monitorovala vykonávanie [revidovaných pravidiel pre spotrebné dane z alkoholu](#), ktoré sa uplatňujú od 1. januára 2022. Týmto pravidlami sa zavádza spoločný systém certifikácie pre malých výrobcov, aby sa im uľahčil prístup k nízkym colným sadzbám v celej EÚ.

Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti 16 členským štátom a podnikla ďalší krok v konaní proti [Belgicku](#), [Grécku](#), [Lotyšsku](#), [Luxembursku](#) a [Portugalsku](#) za to, že neoznámili vnútroštátne opatrenia na úplnú transpozíciu revidovaného spoločného rámca pre výrobky podliehajúce spotrebnej dani. Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti 11 členským štátom a pokračovala v konaní proti [Portugalsku](#), ktoré nezabezpečilo úplnú transpozíciu revidovaných pravidiel pre spotrebné dane z alkoholu.

Komisia takisto monitorovala, ako členské štáty vykonávajú [dočasné oslobodenie od DPH v reakcii na pandémiu ochorenia COVID-19](#). Na vrchole pandémie tieto pravidlá umožňovali Komisii a agentúram EÚ dovážať a nakupovať tovar a služby bez DPH, aby ich mohli bezplatne distribuovať členským štátom. Komisia začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti ôsmim členským štátom a pokračovala v postupe proti [Cypru](#), ktorý tieto pravidlá netransponoval v plnom rozsahu.

Činnosti Komisie v oblasti presadzovania práva boli naďalej zamerané na vnútroštátne fiškálne opatrenia, ktoré narušajú hospodársku súťaž na jednotnom trhu. Komisia ďalej pokračovala v postupe proti nesprávnemu uplatňovaniu oslobodenia od DPH na komerčné poštové služby poskytované gréckym poskytovateľom univerzálnych služieb zo strany [Grécka](#). Podarilo sa jej ukončiť postup v prípade nesplnenia povinnosti proti Nemecku, keďže nemecké právne predpisy teraz správne uplatňujú

paušálny systém DPH pre poľnohospodárov, čím sa odstránilo narušenie hospodárskej súťaže.

V rámci boja proti daňovým podvodom [pravidlá administratívnej spolupráce](#) zaviazat' členské štáty, aby od 1. januára 2020 poskytovali ostatným členským štátom prístup k informáciám o registráciách vozidiel prostredníctvom Európskeho informačného systému o motorových vozidlách a vodičských preukazoch (EUCARIS). Po úspešných dialógoch v rámci projektu EU Pilot Komisia zabezpečila, aby Cyprus, Dánsko, Írsko, Francúzsko, Malta a Slovinsko prijali opatrenia na riadny rozvoj IT platformy, ktorá orgánom umožní výmenu informácií o vozidlách. V prípade jedného členského štátu proces EU Pilot stále prebieha.

Colná oblasť

V Colnom kódexe EÚ sa definuje právny rámec colných pravidiel a postupov na colnom území EÚ, prispôsobený moderným obchodným modelom a komunikačným nástrojom.

V rámci presadzovania kódexu Komisia preskúmala podhodnotenie tovaru, colné IT systémy v členských štátoch a vnútroštátne poplatky s rovnakým účinkom ako clá medzi členskými štátmi. Komisia takisto pokračovala vo vyšetrovaní vykonávania [jednotného kontaktného miesta pre dovoz](#), elektronického portálu, ktorý podniky využívajú na plnenie svojich povinností v oblasti elektronického obchodu v súvislosti s DPH pri predaji dovážaného tovaru na diaľku, vo všetkých členských štátoch.

Pokiaľ ide o sankcie podľa kódexu, Komisia dokončila [správu](#), v ktorej hodnotí porušenia colných predpisov a sankcie v členských štátoch. Na správu sa nadviaže v rámci pripravovanej reformy colnej únie EÚ.

Hospodárska súťaž

Cieľom politiky EÚ v oblasti hospodárskej súťaže je zabezpečiť rovnaké podmienky hospodárskej súťaže, v ktorých sú spoločnosti motivované inovovať a ponúkať kvalitný tovar a služby za čo najvýhodnejších podmienok. Túto politiku presadzujú vnútroštátne orgány na ochranu hospodárskej súťaže spolu s Komisiou.

Vykonávanie [smernice o EKS+](#) zohráva v tomto procese dôležitú úlohu, pretože zvyšuje právomoci a účinnosť vnútroštátnych orgánov na ochranu hospodárskej súťaže. Komisia pokračovala v presadzovaní smernice tým, že viedla ďalšie konania o nesplnení povinnosti proti [Estónsku](#), [Luxembursku](#), [Poľsku](#) a [Slovinsku](#) za to, že tieto pravidlá nevykonali v plnom rozsahu.

Podpora európskeho spôsobu života a európskej demokracie

„Dnes všetci vidíme, že musíme bojovať za naše demokracie. Každý jeden deň. Musíme ich chrániť pred vonkajšími hrozbami, ktorým čelia, aj pred zlovykmi, ktoré ich rozkladajú zvnútra. Povinnosťou a najvznešenejšou úlohou mojej Komisie je chrániť právny štát.“

predsedníčka von der Leyenová v správe o stave Únie za rok 2022

Budovanie silnejšej, zelenej a zdravšej Európy pre budúcu generáciu si vyžaduje Európu, ktorá stojí za svojimi hodnotami a chráni svoje demokracie. Právo je najlepším prostriedkom, ktorým môže EÚ ľudom, podnikom a nášmu životnému prostrediu zabezpečiť prospech z jej výhod. Preto Komisia v roku 2022 opäť potvrdila svoje odhodlanie chrániť právny štát, naše hodnoty a základné práva v celej EÚ.

Právny štát

Komisia využíva všetky [nástroje](#), ktoré má k dispozícii, na ochranu a podporu právneho štátu v EÚ. Jednou zo silných zložiek je ročný cyklus [správ o stave právneho štátu](#).

Táto výročná správa je určená všetkým členským štátom a jej cieľom je podporovať právny štát a predchádzať vzniku alebo prehlbovaniu problémov. Komisia v roku 2022 po prvýkrát predložila členským štátom [odporúčania pre jednotlivé krajiny](#) týkajúce sa právneho štátu. Komisia riešila závažné problémy právneho štátu formou postupov v prípade nesplnenia povinností, ktoré sa týkali najmä nezávislosti súdov alebo základných princípov práva EÚ.

Ďalšou súčasťou súboru nástrojov EÚ v oblasti právneho štátu je [nariadenie o kondicionalite](#), ktoré chráni rozpočet EÚ pred vplyvom porušovania zásad právneho štátu v členských štátoch. Komisia v roku 2022 plne využila toto nariadenie. [Rada](#) 15. decembra 2022 na základe návrhu Komisie podľa nariadenia o kondicionalite prijala opatrenia na ochranu rozpočtu EÚ pred porušovaním zásad právneho štátu v Maďarsku.

Komisia pokračovala v postupe v prípade nesplnenia povinnosti proti [Poľsku](#), ktoré sa týkalo poľského ústavného súdu a jeho judikatúry. Komisia sa domnievala, že rozhodnutia súdu porušujú ustanovenia Zmluvy o EÚ a sú nezlučiteľné so všeobecnými zásadami autonómie, prednosti, účinnosti, jednotného uplatňovania práva EÚ a záväznosti rozsudkov Súdneho dvora Európskej únie.

V ďalšom prípade proti Poľsku Komisia v roku 2022 pokračovala vo vydávaní výziev na zaplatenie denných pokút, ktoré [nariadil](#) podpredseda Súdneho dvora Európskej únie. V tomto [postupe v prípade nesplnenia povinnosti](#) Komisia naliehavo požiadala o predbežné opatrenia na ochranu nezávislosti poľských sudcov.

Ochrana osôb, ktoré nahlásia porušenie práva EÚ

Oznamovatelia pomáhajú predchádzať škodám a odhaľovať ohrozenie alebo poškodenie verejného záujmu. Podporujú základné hodnoty právneho štátu a demokracie, ako aj právo na slobodu prejavu. [Pravidlá EÚ](#) ich chránia pred odvetnými opatreniami za nahlásenie porušenia práva EÚ. Od členských štátov sa takisto vyžaduje, aby zabezpečili účinné kanály na dôverné oznamovanie takýchto porušení.

Komisia v roku 2022 začala konanie o nesplnení povinnosti proti 26 členským štátom, pretože netransponovali pravidlá včas alebo oneskorili ich nadobudnutie účinnosti. Komisia podnikla ďalšie kroky v postupe proti 19 [členským štátom](#), v ktorých pretrvávalo porušovanie predpisov.

Boj proti diskriminácii, rasizmu a xenofóbii

V [pravidlách EÚ](#) sa stanovuje, že prejavy rasizmu a xenofóbie sa trestajú účinnými, primeranými a odrádzajúcimi trestnými sankciami. Komisia v roku 2022 pokračovala vo svojom úsilí pri presadzovaní týchto pravidiel. Napríklad Litva zrevidovala svoj trestný zákonník, čím vyriešila nedostatky v kriminalizácii nenávistných prejavov a trestných činov z nenávisťi. Komisia takisto prijala opatrenia na ochranu LGBTIQ osôb pred diskrimináciou.

Komisia postúpila prípad [Maďarska](#) Súdnemu dvoru Európskej únie v súvislosti s vnútroštátnymi predpismi, ktoré diskriminujú ľudí na základe ich sexuálnej orientácie a rodovej identity. Maďarský zákon zakazuje alebo obmedzuje prístup k obsahu, ktorý „propaguje alebo zobrazuje“ to, čo označuje ako „odchýlku od vlastnej identity zodpovedajúcej pohlaviu pri narodení, zmenu pohlavia alebo homosexualitu“ pre maloletých. Komisia sa domnieva, že zákon porušuje viaceré pravidlá EÚ, a to tak pravidlá jednotného trhu, ako aj základné práva jednotlivcov, najmä LGBTIQ osôb, a aj spoločné hodnoty, ktoré sú základom EÚ.

Podpora rovnováhy medzi pracovným a súkromným životom

Komisia začala konania o nesplnení povinnosti proti [19 členským štátom](#) za to, že v plnej miere netransponovali [smernicu o rovnováhe medzi pracovným a súkromným životom](#). Cieľom smernice je zabezpečiť rovnosť v účasti na trhu práce uľahčením zosúladienia pracovného a rodinného života pracovníkov s opatrovateľskými povinnosťami a podporou rovnakého rozdelenia opatrovateľských povinností medzi rodičmi.

Ochrana osobných údajov

Ochrana osobných údajov je základným právom občanov EÚ zakotveným v Charte základných práv EÚ. Komisia prioritne posudzovala, či sú vnútroštátne právne predpisy v súlade s príslušnými právnymi predpismi EÚ, konkrétne so [všeobecným nariadením o ochrane údajov \(GDPR\)](#) a [smernicou o presadzovaní práva v oblasti ochrany údajov](#), a v prípade potreby viedla postupy v prípade nesplnenia povinnosti. Komisia uverejnila svoju [prvú správu](#) o uplatňovaní a fungovaní smernice o presadzovaní práva v oblasti ochrany údajov.

Keďže vnútroštátne orgány na ochranu údajov zohrávajú kľúčovú úlohu pri presadzovaní pravidiel ochrany údajov v členských štátoch, Komisia sa zaoberala ich nezávislosťou a zabezpečením toho, aby mali nápravné právomoci. Komisia takisto [informovala](#) o uplatňovaní [pravidiel](#) ochrany údajov inštitúciami a agentúrami EÚ.

Komisia začala konanie o nesplnení povinnosti proti [Slovinsku](#) za to, že neaktualizovalo svoj rámec ochrany údajov a neposkytlo svojmu orgánu na ochranu údajov dostatočné nápravné právomoci. Začala konania o nesplnení povinnosti proti [Fínsku](#) a [Švédsku](#) pre nedostatok účinných súdnych prostriedkov nápravy proti nečinnosti ich orgánov na ochranu údajov. Komisia takisto začala [konania](#) o nesplnení povinnosti proti [Nemecku](#) za to, že netransponovalo smernicu o presadzovaní práva v plnom rozsahu a nesprávne transponovalo pravidlá o nápravných právomociach orgánov na ochranu údajov. Začala konanie proti [Grécku](#) za nesprávnu transpozíciu rozsahu a zákonnosti spracovania osobných údajov podľa smernice o presadzovaní práva.

Ochrana občianstva EÚ

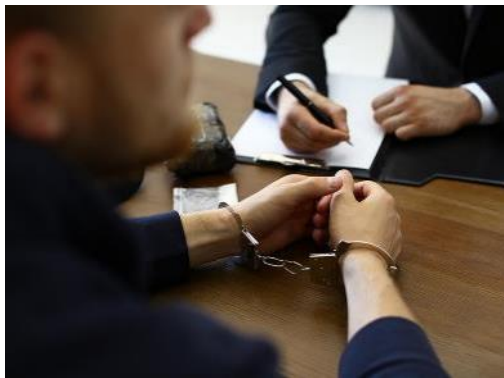
Občianstvo EÚ a práva, ktoré z neho vyplývajú, sú základom EÚ. Každá osoba, ktorá má štátnu príslušnosť členského štátu EÚ, je zároveň občanom EÚ. Toto mu automaticky poskytuje právo na voľný pohyb, prístup na jednotný trh a právo voliť a byť volený v európskych a miestnych voľbách. Z týchto dôvodov sú podmienky získania a straty štátnej príslušnosti, ktoré upravuje vnútroštátne právo každého členského štátu, v súlade s právom EÚ.

Komisia sa rozhodla postúpiť prípad [Malty](#) Súdnemu dvoru Európskej únie v súvislosti so systémom občianstva pre investorov. Tento systém, známy aj ako „zlatý pas“, vedie k systematickému udeľovaniu maltského občianstva, a tým aj občianstva EÚ, výmenou za vopred stanovené platby a investície bez skutočnej väzby na Maltu.

Súdna spolupráca a individuálne práva v trestných veciach

Európsky zatykač je najdôležitejším nástrojom justičnej spolupráce EÚ. Jeho cieľom je zabezpečiť, aby otvorené hranice a voľný pohyb v EÚ nezneužívali tí, ktorí sa snažia vyhnúť spravodlivosti. Komisia preto v roku 2022 podnikla zásadné kroky na presadzovanie svojich pravidiel a začala konania o nesplnení povinnosti proti Bulharsku, Luxembursku, Rumunsku a Slovinsku za nesprávnu transpozíciu rámcového rozhodnutia o európskom zatykači.

Základom justičnej spolupráce medzi členskými štátmi v trestných veciach je zásada vzájomného uznávania rozsudkov a súdnych rozhodnutí. Súdny dvor Európskej únie v dvoch rozsudkoch potvrdil, že Írsko netransponovalo pravidlá EÚ v oblasti trestov odňatia

slobody, pozbavenia osobnej slobody a opatrení dohľadu ako alternatívy predbežného zadržania.

Pokiaľ ide o práva podozrivých a obžalovaných osôb v trestnom konaní, Komisia naďalej presadzovala smernice EÚ o procesných právach: pokračovala druhým krokom v postupe proti Írsku a Portugalsku za nesprávnu transpozíciu pravidiel o práve na informácie, ako aj proti Estónsku, Poľsku a Fínsku za neúplnú transpozíciu pravidiel o prezumpcii nevinu.

Komisia pokračovala v monitorovaní vykonávania smernice o boji proti podvodom, ktoré poškodzujú finančné záujmy EÚ. Prijala svoju druhú správu o vykonávaní a začala konanie o nesplnení povinnosti proti deviatim členským štátom, pretože ich vnútroštátne právne predpisy neboli v súlade s touto smernicou.

Bezpečnosť

Komisia v roku 2022 pokračovala v plnení Stratégie EÚ pre bezpečnostnú úniu, ktorej cieľom je zabezpečiť bezpečnosť, prosperitu a blahobyt pre všetkých v EÚ. Bezpečnosť je aj jadrom základných princípov našich spoločností, hospodárstiev a demokracií.

V právnych predpisoch EÚ o strelných zbraniach sa stanovujú spoločné minimálne normy pre nadobúdanie, držbu a obchodnú výmenu civilných strelných zbraní s cieľom umožniť ich cezhraničný pohyb. To pomáha riešiť hrozbu, že sa strelné zbrane dostanú do rúk teroristov.

Komisia viedla ďalšie postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti Bulharsku, Grécku, Írsku, Luxembursku a Švédsku za to, že v plnej miere netransponovali rôzne pravidlá EÚ o označovaní strelných zbraní alebo o technických špecifikáciách pre poplašné a signálne zbrane. Komisia postúpila Súdnemu dvoru prípad Švédska za to, že netransponovalo pravidlá EÚ týkajúce sa nadobúdania a držby strelných zbraní.

Komisia prijala ďalšie opatrenia na zabezpečenie riadneho presadzovania pravidiel týkajúcich sa drog: začala konania o nesplnení povinnosti proti Belgicku, Bulharsku, Írsku, Cypru, Poľsku a Rumunsku za to, že netransponovali určité vymedzenia pojmu „drogy“, najmä pokiaľ ide o zahrnutie niektorých nových psychoaktívnych látok. A podnikla ďalší krok v konaní proti Írsku. Vo všetkých týchto prípadoch dotknuté členské štáty porušenia následne napravili.

Komisia presadzovala aj pravidlá EÚ týkajúce sa niektorých závažných trestných činov a [finančných vyšetřovaní](#). Pokračovala v postupoch proti [Chorvátsku](#), [Írsku](#) a [Fínsku](#) za to, že netransponovali [pravidlá](#), ktoré uľahčujú využívanie finančných a iných informácií na účely predchádzania, odhaľovania, vyšetřovania alebo stíhania určitých trestných činov.

Komisia naďalej podporovala bezpečnosť v digitálnom veku. Na tento účel Komisia viedla ďalšie postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti [Belgicku](#), [Bulharsku](#), [Česku](#), [Grécku](#), [Španielsku](#) a [Luxembursku](#), keďže tieto krajiny nepremietli [smernicu](#) o boji proti podvodom a falšovaniu bezhotovostných platobných prostriedkov do vnútroštátnych právnych predpisov.

Boj proti [sexuálnemu zneužívaniu detí](#) je pre Komisiu prioritou. Komisia v tejto súvislosti začala postupy v prípade nesplnenia povinnosti proti [Írsku](#), [Španielsku](#), [Taliansku](#) a [Portugalsku](#) v súvislosti so [smernicou](#) o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii. Tieto členské štáty najmä nesprávne transponovali niektoré ustanovenia smernice týkajúce sa vymedzenia určitých trestných činov, prevencie a pomoci

Migrácia a azyl

Komisia navrhla [nový pakt o migrácii a azyle](#) s cieľom zabezpečiť spravodlivejší, účinnejší a udržateľnejší proces migrácie a azylu v EÚ, ktorý je v súčasnosti predmetom rokovaní so

spoluzákonodarcami. [Migračná politika](#) EÚ celkovo zahŕňa riadenie hraníc, vízovú politiku, nelegálnu migráciu, azyl a legálnu migráciu. Dôsledné a účinné vykonávanie pri plnom rešpektovaní základných práv jednotlivcov sú pre úspech tejto politiky kľúčové.

Komisia pokračovala v monitorovaní uplatňovania platných právnych predpisov a prijala formálne opatrenia proti [Belgicku](#), [Nemecku](#), [Grécku](#) a [Španielsku](#) za nesprávne vykonávanie [smernice o návrate](#) a proti [Taliansku](#) a [Malte](#) za nesprávne vykonávanie [nariadenia](#) o zavedení európskeho cestovného dokladu pre návrat.

Pokračovalo presadzovanie práva s cieľom zabezpečiť, aby štátni príslušníci krajín mimo EÚ s legálnym pobytom v EÚ mohli využívať svoje práva vyplývajúce zo smerníc o legálnej migrácii. Komisia napríklad ukončila postup v prípade nesplnenia povinnosti proti Taliansku v súvislosti so [smernicou o jednotnom povolení](#) po tom, ako Taliansko zmenilo svoje vnútroštátne právne predpisy. Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí pracujú a legálne sa zdržiavajú v Taliansku, môžu teraz využívať rovnaké zaobchádzanie ako talianski štátni príslušníci, pokiaľ ide o pracovné podmienky, slobodu združovania, vzdelávanie, sociálne zabezpečenie a daňové výhody.

Vykonávanie sankcií voči Rusku

EÚ má viac ako 40 rôznych sankčných režimov, ktoré prijala v rámci svojej [spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky \(SZBP\)](#). Patria medzi ne aj [sankcie](#) v reakcii na vojenskú agresiu Ruska voči Ukrajine. EÚ v roku 2022 prijala deväť bezprecedentných balíkov sankcií, ktoré sa vzťahujú na celý rad odvetví, ako sú financie, energetika, médiá, doprava a obchod, s cieľom ochromiť schopnosť Ruska financovať vojnu.

Komisia podporovala jednotné vykonávanie týchto sankcií a monitorovala ich uplatňovanie. S cieľom získať informácie o možných porušeníach spustila Komisia [nástroj na oznamovanie sankcií EÚ](#), bezpečnú online platformu, ktorá umožňuje oznamovateľom anonymne nahlasovať porušenia.

Do konca roka 2022 sa na nej objavilo viac ako 400 relevantných správ. Členským štátom zaslala aj dotazníky s cieľom získať spätnú väzbu o problémoch spojených s vykonávaním.

V rámci platformy sa zorganizovali aj skupiny expertov na koordináciu vykonávacích opatrení členských štátov a výmenu najlepších postupov. Nakoniec sa na nej zverejnilo približne 550 otázok a odpovedí na [špecializovanom webovom sídle](#) s cieľom pomôcť zainteresovaným stranám pri ich vykonávaní.

